

FORUM
ROZWOJU
LOKALNEGO

Możliwości rozwoju i przydatności MRL w zarządzaniu miastem

Kępno, fot. Archiwum UM

Obecne wykorzystanie Monitora Rozwoju Lokalnego

- przygotowanie diagnozy stanu gminy, rozpoznania i oceny mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń
 - analizy porównawcze w relacji do innych podobnych samorządów
 - analizy pogłębione wybranych zagadnień
- przygotowanie danych dla wymaganego ustawowo Raportu o stanie gminy
- prowadzenie szkoleń dla specjalistów odpowiedzialnych za programowanie rozwoju miast
- prowadzenie debat obywatelskich z kluczowymi interesariuszami w oparciu o dane i analizy MRL
- prowadzenie kampanii informacyjnych w miastach z wykorzystaniem danych z MRL
- przygotowanie strategii, planów, programów i projektów
- monitorowanie i ewaluacja realizowanych strategii, planów, programów i projektów

Raport diagnostyczny

Portret partnerstwa Warmińsko-Mazurskich Gmin Pogranicza

2. Portret statystyczny Pogranicza (2015-19)

W rozdziale wykorzystano m.in.:

- 1) dane statystyczne GUS gromadzone i przetwarzane w Monitorze Rozwoju Lokalnego (MRL)¹⁶;
- 2) dane z innych rejestrów publicznych (np. POLTAX);
- 3) wyniki badań społecznych zrealizowanych dla Pogranicza (Załączniki: 2, 3, 6).

2.1. Analiza ogólna

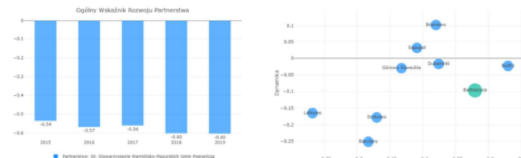
MRL, czerpiąc dane ze statystyki publicznej, generuje wskaźniki syntetyczne, które wskazują na to, jak w każdym z analizowanych zagadnień¹⁷ prezentuje się dana gmina i całe Pogranicze względem tzw. grup porównawczych złożonych z tych polskich gmin, które mają zbliżone cechy strukturalne i uwarunkowania rozwojowe¹⁸.

Wskaźnik syntetyczny dla całego Pogranicza jest średnią ważoną wskaźników syntetycznych dla wszystkich gmin Pogranicza uwzględniającą liczbę ich mieszkańców. Dodatnia (ujemna) wartość wskaźnika oznacza sytuację korzystniejszą (gorszą) niż przeciętnie w grupie porównawczej. Wartości wskaźników syntetycznych¹⁹ dla całego Pogranicza (z podziałem na wymiary, obszary i podobszary), a także dla poszczególnych gmin zebrano osobno (patrz: Załącznik 5).

2.1.1. Ogólny poziom rozwoju Pogranicza

Wartość ogólnego wskaźnika rozwoju jest ujemna i obniżyła się w latach 2015-2019. Aspekty, które o tym zdecydowały omówiono poniżej. Warto już tu zwrócić jednak uwagę na to, że wszystkie Gminy Pogranicza notują ujemną wartość wskaźnika (znajdują się na lewo od osi Y), która na dodatek w przypadku 7 gmin pogorszyła się w analizowanym okresie (znajdują się poniżej osi X).

Ryc. 2. Ogólny wskaźnik rozwoju Pogranicza: dynamika i rozbieżność na gminy

Źródło: MRL

iarczy wymiar rozwoju Pogranicza

Wartość ogólnego wskaźnika rozwoju (pkt. 2.1.1.) w największej mierze odzwierciedla gospodarczy rozwój Pogranicza. Jego wartość jest ujemna, a negatywna dynamika – wyraźna. Wszystkie gminy notują jej wartość (a więc poziom ich rozwoju jest niższy od ich odpowiedników w grupie porównawczej), a tylko jedna ma pozytywną dynamikę zmian (Dąbrowa Białe).

rozwój gospodarczy Pogranicza: dynamika i rozbieżność na gminy

W tabeli 2. Względny poziom rozwoju Pogranicza w różnych obszarach i wymiarach

Tabela 2. Względny poziom rozwoju Pogranicza w różnych obszarach i wymiarach

obszar / wymiar	wskaźnik	
	wartość (2019)	zmiana (2015-2019)
1. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki	-0,31	-0,11
2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej	-1,34	-0,34
3. Sytuacja materialna mieszkańców	-1,56	-0,32
4. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)	-0,48	-0,21
wymiar gospodarczy	-0,85	-0,20
5. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury	-0,09	-0,03
6. Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych	-0,13	0,10
7. Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny	-1,59	-0,06
8. Poziom bezpieczeństwa	-0,54	-0,10
9. Sytuacja demograficzna	-0,33	-0,01
wymiar społeczny	-0,52	-0,02
10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna)	-0,53	-0,03
11. Ład i struktura przestrzenna	-0,66	0,02
12. Lokalne środowisko przyrodnicze	0,13	0,10
wymiar przestrzenny	-0,32	0,06
POGRANICZE	-0,60	-0,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRL

Informacja prasowa
1 lipca 2021 roku

Inicjatywa
Firm
Rodzinnych

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Ponad 100 polskich miast dołączyło do obchodów Dnia Przedsiębiorcy 2021

odgrywają w życiu gospodarczym i społecznym. Tegoroczna kampania ma hasłem przewodnim „Działaj lojalnie – kupuj lokalnie” i ma za cel zachęcanie do korzystania z usług i kupowania towarów lokalnych przedsiębiorców, zatrzymując w ten sposób kapitał w danym mieście. Potwierdzeniem tezy głównej kampanii są przedstawione liczby:

- 8% mieszkańców Polski to przedsiębiorcy;
- 14% podatku PIT w Polsce odprowadzają przedsiębiorcy;
- 96% pracodawców w Polsce to mikro i małe przedsiębiorstwa;
- 45% wszystkich miejsc pracy w Polsce tworzą mikro i małe przedsiębiorstwa.

Dane zaprezentowane w ramach kampanii informacyjnej pochodzą z **Monitora Rozwoju Lokalnego ZMP** – kompleksowej analizy miast, gmin i miejskich obszarów funkcjonalnych, który przedstawiony zostanie miastom, podczas najbliższego seminarium online organizowanego przez ZMP w ramach Forum Rozwoju Lokalnego, w dniu 8 lipca o godz. 10:00. Portal MRL dostępny jest na www.monitorrozwoju.pl i zawiera dane dotychczas niedostępne dla miast, między innymi dane z systemu POLTAX, ZUS i KRUS. Tematem przewodnim wydarzenia będzie lokalna gospodarka – jej stan oraz wpływ na rozwój miast. Więcej informacji na www.miasta.pl.

Inspiracją do działań w ramach *Dnia Przedsiębiorcy* są postulaty zawarte w **Manifeście Firm Rodzinnych** – dostępnym na www.firmyrodzinne.pl/manifest. Wśród aktywności, które odbyły się

Działaj lojalnie: **kupuj lokalnie!**

DZIEŃ PRZEDSIĘBIORCY 2021

#MiastaPrzedsiębiorcy

Kampania informacyjna
realizowana w polskich
miastach przez:

Dane pochodzą z Monitora Rozwoju Lokalnego
analizy miast, gmin i miejskich obszarów
dostępne na www.monitorrozwoju.pl

Działaj lojalnie: **kupuj lokalnie!**

DZIEŃ PRZEDSIĘBIORCY 2021

Kampania informacyjna
realizowana w polskich
miastach przez:

Dane pochodzą z
analizy
dostępne

Działaj lojalnie: **kupuj lokalnie!**

DZIEŃ PRZEDSIĘBIORCY 2021

#MiastaPrzedsiębiorcami

Kampania informacyjna
realizowana w polskich
miastach przez:

Dane pochodzą z Monitora Rozwoju Lokalnego ZMP - kompleksowej
analizy miast, gmin i miejskich obszarów funkcjonalnych -
dostępne na www.monitorrozwoju.pl i dotyczą roku 2020.

Dalsze prace nad RAPORTAMI

- *demograficzny – oparty na dane demograficzne GUS BDL*
- *demograficzny pogłębiony – z wykorzystaniem danych demograficznych GUS oraz danych demograficznych: napływy i odpływy*
- *finansowy*
- *analiza rynku pracy – z wykorzystaniem danych ZUS*
- *przedsiębiorczość – w oparciu o dane POLTAX oraz ZUS*

Prace nad raportami: przykładowy fragment przygotowywanego raportu finansowego

1.2. Wydatki budżetu

1.2.1. Wydatki ogółem

Wartość prezentowana w PLN. Na wydatki ogółem budżetu jednostki samorządu terytorialnego składają się wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Wydatki są przeznaczone na realizację zadań publicznych, w ramach których można wyróżnić m. in.: zadania własne, zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami, zadania przejęte przez jednostkę samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia, a także zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

1.2.1.1. Wydatki bieżące

Wartość prezentowana w PLN. Przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu majątkowymi. W ramach wydatków bieżących wyróżnić można m.in.: wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, świadczenia na rzecz osób fizycznych bieżące, koszty obsługi długu (odsetki), wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji oraz zewnętrznych (np. środkami europejskimi).

1.2.1.2. Wydatki majątkowe

Wartość prezentowana w PLN. Zgodnie z obowiązującą ustawą o finansach publicznych:

- 1) inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) zakup i objęcie akcji i udziałów;
- 3) wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

	2015	2016	2017
1.2.1. Wydatki ogółem	65 489 255,40	72 406 996,89	84 296 126,12
1.2.1.1. Wydatki bieżące	54 801 712,44	66 452 403,42	72 651 175,49
1.2.1.2. Wydatki majątkowe	10 687 542,96	5 954 593,47	11 644 950,63

1.3.4. Kwota nadwyżki operacyjnej brutto (średnia 3letnia)

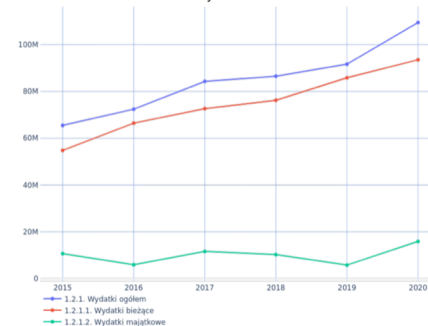
Wartość prezentowana w PLN. Wskaźnik prezentuje średni poziom nadwyżki operacyjnej (bieżącej) w okresie 3 lat dodatnią różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Ujemna wartość świadczy o tym, że w okresie 3 lat operacyjnej, tzn. dochody bieżące były niższe od wydatków bieżących. Uśredniona wartość nadwyżki operacyjnej przeciętną zdolność jednostki samorządu terytorialnego do generowania środków własnych, które mogą zostać kolejno na finansowanie inwestycji. Z punktu widzenia prowadzonych analiz jest to istotne, bowiem analizując informację o sytuacji w danym roku budżetowym, w którym mogły mieć miejsce odchylenia bądź zdarzenia innej operacyjnego. Zatem uśredniona kwota nadwyżki operacyjnej stanowi uzupełnienie dla analizy ogólnej sytuacji perspektywie wieloletniej.

1.3.5. Wynik finansowy

Wartość prezentowana w PLN. Wynik finansowy jest obliczany według następującej formuły: dochody ogółem - wydatki ogółem + przychody ogółem - rozchody ogółem. Wielkość ta uwzględnia zatem nie tylko zmienne wpływające na wynik budżetu (różnica między dochodami a wydatkami), ale również konsekwencje polityki finansowej w zakresie tzw. finansowej części budżetu, tj. w zakresie przychodów i rozchodów. Przychody i rozchody budżetu są bowiem innymi kategoriami finansowymi niż dochody i wydatki, wobec których stanowią uzupełnienie. Najczęściej są wynikiem obecności jednostki samorządu terytorialnego na rynku kapitałowym poprzez zaciąganie kredytów pożyczek lub emisję papierów wartościowych (obligacji), a następnie odpowiednio ich spłatę lub wykup.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika 2020/2015
1.3.1. Wynik budżetu	-7 036 771,65	10 036 885,91	-2 616 088,39	-5 057 092,89	-1 167 995,47	-1 086 444,12	15,44
1.3.2. Wynik operacyjny brutto budżetu	1 783 304,18	14 827 032,63	5 577 430,94	3 254 948,14	3 809 196,16	5 018 098,61	281,39
1.3.3. Wynik operacyjny netto budżetu	303 036,92	13 818 073,34	4 074 271,68	1 360 928,83	1 136 152,92	4 109 706,61	1 356,17
1.3.4. Kwota nadwyżki operacyjnej brutto (średnia 3letnia)	2 974 030,25	7 181 894,78	7 395 922,58	7 886 470,57	4 213 858,41	4 027 414,30	135,42
1.3.5. Wynik finansowy	3 898 246,96	13 041 128,10	9 131 808,45	1 137 790,27	3 787 542,47	862 378,16	22,12

1.2. Wydatki budżetu

Prace nad raportami: przykładowy fragment opracowywanego raportu demograficznego

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

DEMOGRAFIA 2011 – 2020

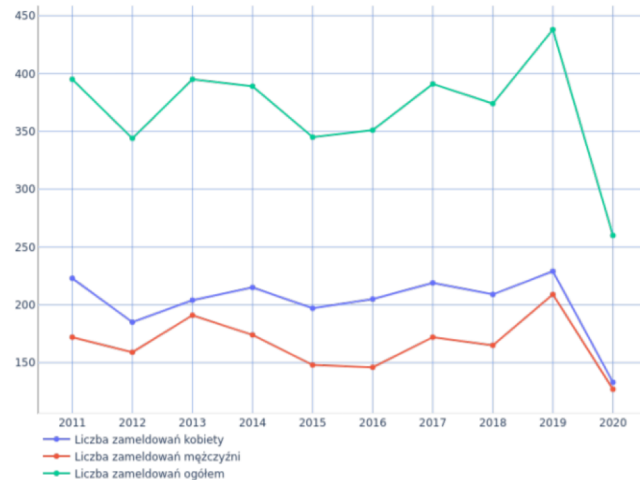
Strona
2

1.3. Struktura wieku mieszkańców – wskaźniki obciążenia

- Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku poprodukcyjnym
Współczynnik obciążenia demograficznego. Pokazuje, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób ludności ogółem.
- Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku produkcyjnym
Współczynnik obciążenia demograficznego. Pokazuje, ile osób w wieku produkcyjnym przypada na 100 osób ludności ogółem.
- Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku przedprodukcyjnym
Współczynnik obciążenia demograficznego. Pokazuje, ile osób w wieku przedprodukcyjnym przypada na 100 osób ludności ogółem.
- Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym
Współczynnik obciążenia demograficznego. Pokazuje, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 w wieku przedprodukcyjnym.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika 2020/2011
Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku poprodukcyjnym	16,42	17,60	18,81	20,07	21,23	22,43	23,59	24,91	26,02	26,76	162,92
Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku powyżej 70 lat do ludności ogółem	8,80	9,01	9,21	9,42	9,65	10,13	10,81	11,80	12,66	13,45	152,81
Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku produkcyjnym	66,88	65,99	65,03	63,98	63,03	61,91	60,74	59,65	58,64	58,08	86,83
Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku przedprodukcyjnym	16,69	16,41	16,16	15,95	15,74	15,66	15,67	15,44	15,34	15,16	90,84
Wskaźnik obciążenia - ludność w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym	101,63	93,26	85,92	79,50	74,12	69,81	66,43	62,00	58,97	56,67	55,76

3.01. Napływ wg płci

Dane w MRL – obecnie

- GUS BDL dane dla lat 1995 do 2020 roku
- dane ze sprawozdań finansowych JST (2010 -2020)
- demografia pogłębiona – kierunki migracji wewnętrznych i zewnętrznych (2009-2020)
- ZUS (2019,2020), KRUS (2013-2020) - dane dot. liczby płatników i ubezpieczonych
- POLTAX – dane dla lat 2015 do 2019 roku (l. podatników ogółem oraz wg źródeł dochodów, aktywność ekonomiczna w różnych grupach wiekowych, PIT wg wieku, wg dochodów

Planowane działania

Zasilnie bazy danymi

- POLTAX – czekamy na dane za rok 2020
- ZUS, KRUS – dane za 2021 I kwartał 2022 roku
- Sprawozdania finansowe JST – dane z 2021 roku II kwartał 2022
- SIO

Planowane nowe funkcjonalności

- Rozbudowa modułu do raportów
- Tworzenie lokalnych MRL
- Rozbudowa o nowe możliwości analityczne
- Mechanizm do analizowania obszarów funkcjonalnych
- Doczytanie nowych danych dostępnych publicznie (m.in. SIO, OKE)
- Uzupełnianie MRL o dane lokalne z miast, których nie ma w statystyce publicznej

- Do jakich dokumentów można jeszcze wykorzystać dane z MRL
- Jakie dane, jakie funkcjonalności

Dziękujemy za uwagę

e-mail: monitorrozwoju@zmp.poznan.pl

Zapraszamy na stronę internetową:

www.forum-rozwoju-lokalnego.pl

Łhawa, fot. Archiwum UM